

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.008.02.2016

D/16/507

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

Trzebowniko 22, 36-001 Trzebowniko

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/16/507 – Wsparcie ruchu turystycznego z funduszy Unii Europejskiej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	Małgorzata Milanowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/139/2016 z dnia 14 listopada 2016 r. Andrzej Trojanowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/144/2016 z dnia 2 grudnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Centrum Projektów Europejskich w Warszawie, ul. Domaniewska 39A, 02-672 Warszawa (dalej CPE) – Wspólny Sekretariat Techniczny w Krakowie, ul. Halicka 9, 31-036 Kraków (dalej WST)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Funkcję dyrektora CPE pełnili: - Pan Dariusz Nieć w okresie od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 15 października 2012 r., - Pan Marek Zawiślak w okresie od dnia 16 października 2012 r. do dnia 11 lipca 2014 r., - Pan Rafał Kociucki (p.o. dyrektora) w okresie od dnia 12 lipca 2014 r. do dnia 15 maja 2016 r. Od dnia 16 maja 2016 r. dyrektorem CPE jest Pan Leszek Buller. W okresie od dnia 1 kwietnia 2009 r. do dnia 29 grudnia 2009 r. kierownikiem WST była Pani Ewa Ślęzak. Od dnia 5 stycznia 2010 r. kierownikiem WST jest Pan Grzegorz Gołda. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że proces wyboru projektów do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej (UE) w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 (dalej POWT lub Program), realizowano na podstawie wytycznych określonych w dokumentach programowych. Jednakże – mimo założeń POWT – przyjęte przez Komitet Monitorujący (dalej KM) jednolite kryteria oceny wniosków, dla bardzo zróżnicowanej tematycznie interwencji, zdefiniowane w dużym stopniu ogólności nie sprzyjały wyborowi projektów, które miałyby bezpośredni wpływ na rozwój turystyki.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

Sposób kwalifikowania wniosków do dofinansowania umożliwiał m.in. wybór projektów w ramach osi 2, tematu 1², które nie powodowały istotnego wzrostu potencjału turystycznego w regionie przygranicznym. W konsekwencji część dofinansowanych projektów była jedynie punktowymi (pojedynczymi) przedsięwzięciami realizowanymi po obu stronach granicy, służącymi głównie lokalnej społeczności.

W wyniku realizacji Programu, zgodnie z raportem końcowym, nie osiągnięto zakładanych wartości docelowych wskaźników, bezpośrednio związanych z turystyką, tj. m.in. *liczba odnowionych obiektów historycznych* (55% wykonania) oraz *liczba produktów turystycznych* (28% wykonania). Wprawdzie WST jako główną przyczynę wskazał ograniczone możliwości finansowe oraz, mniejszą niż zakładano, liczbę zrealizowanych projektów, ale zdaniem NIK było to również związane z przeszacowaniem tych wskaźników, na etapie opracowywania założeń POWT.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania WST związane z promocją, dotyczącą możliwości wykorzystania – przez potencjalnych beneficjentów – środków z funduszy UE w ramach POWT, na realizację projektów służących rozwojowi turystyki oraz ich efektów. W celu kompleksowego rozwoju rynku turystycznego, w oparciu o zrealizowane projekty oraz posiadaną przez WST wiedzę dotyczącą turystyki, zasadnym byłoby – w ocenie NIK – podjęcie szerszej współpracy z wyspecjalizowanymi organizacjami turystycznymi oraz ich promocja na większym terenie, niż jedynie obszar wsparcia POWT. Istotnymi korzyściami z takiej współpracy mogłyby być: zwiększenie zainteresowania ofertą powstałą w ramach POWT i większa rozpoznawalność oferowanego produktu lub usługi turystycznej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

W dniu 22 lutego 2008 r. Minister Rozwoju Regionalnego (dalej MRR) zawarł umowę³ z Fundacją *Fundusz Współpracy* w Warszawie (dalej Fundacja). Przedmiotem umowy było utworzenie i pełnienie przez Fundację obowiązków WST dla POWT. Ww. zadania miały zostać zrealizowane w terminie do dnia 31 marca 2009 r.⁴ Na podstawie umowy z dnia 22 lutego 2008 r. Fundacja zobowiązana była – w uzgodnieniu z Instytucją Zarządzającą (dalej IZ) – m.in. do: promocji POWT, udzielania wsparcia KM, przeprowadzenia naboru wniosków o dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli str. 7-26)

CPE zostało utworzone z dniem 1 stycznia 2009 r. na podstawie zarządzenia nr 16 MRR z dnia 15 grudnia 2008 r. Zgodnie z zapisami przedmiotowego zarządzenia właściwe komórki organizacyjne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (dalej Ministerstwo), w celu zabezpieczenia terminowego rozpoczęcia i uruchomienia działalności CPE, były zobowiązane do zapewnienia bieżącej obsługi CPE nie dłużej niż przez okres 3 miesięcy, od dnia wejścia w życie zarządzenia.

W dniu 17 grudnia 2009 r. MRR zawarł porozumienie z CPE⁵, którego przedmiotem było określenie zasad współpracy i podziału kompetencji w związku m.in. z wykonywaniem przez MRR funkcji IZ dla POWT. Zapisy porozumienia precyzowały zadania WST – jednostki organizacyjnej CPE – w związku z realizacją POWT, wskazując w szczególności na obowiązki:

² Oś priorytetowa 2 – Rozwój społeczno-gospodarczy, temat 1 – Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie turystyki.

³ Nr DWT/DEF-IV/23/08.

⁴ Termin określony w aneksie nr 2 z dnia 22 lutego 2008 r.

⁵ W sprawie szczegółowego zakresu zadań wykonywanych przez CPE.

- zapewnienia informacji i promocji Programu, zgodnie z zatwierdzonym Planem Komunikacji,
- udzielania wsparcia KM,
- prowadzenia naboru wniosków o dofinansowanie,
- wspierania IZ w zadaniach związanych z wdrażaniem POWT, poprzez m.in. bieżącą współpracę z Departamentem Współpracy Terytorialnej obsługującym MRR (dalej DWT) i innymi instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu, oraz weryfikację okresowych i końcowych raportów z postępu realizacji projektu wraz z wnioskiem o płatność oraz przekazywania zweryfikowanych dokumentów do DWT,
- prowadzenia monitoringu rzeczowo – finansowego Programu.

Zadaniem DWT było m.in. sprawowanie nadzoru merytorycznego nad realizacją zadań WST, w szczególności poprzez:

- koordynację i organizowanie wykonywania przez WST zadań, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli programu,
- udzielanie opinii i wyjaśnień dotyczących obowiązujących przepisów prawa i wytycznych dla programu,
- przeprowadzanie kontroli dokumentacji i kontroli w CPE.

W trakcie realizacji zadań WST miał stosować Instrukcje Wykonawcze, zatwierdzone przez DWT, zawierające opis stosowanych mechanizmów kontrolnych, spójne z Instrukcją Wykonawczą IZ i wytycznymi MRR.

Analogiczne obowiązki WST oraz DWT w związku z realizacją POWT zostały określone w porozumieniu w sprawie szczegółowego zakresu zadań wykonywanych przez CPE zawartym w dniu 30 lipca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 27- 117)

1. Wybór projektów do wsparcia środkami z UE z uwzględnieniem zasady komplementarności działania

1.1. W dniu 14 sierpnia 2008 r. ogłoszono rozpoczęcie pierwszego naboru projektów w ramach POWT, który dotyczył dwóch osi priorytetowych programu, tj. osi 1 – *Rozwój infrastruktury transgranicznej* oraz osi 2 – *Rozwój społeczno – gospodarczy*. W ramach osi 2 temat 1 dotyczył rozwoju współpracy transgranicznej w zakresie turystyki.

Obowiązujące w trakcie oceny projektów arkusze oceny formalnej i kwalifikowalności oraz oceny technicznej projektu były takie same dla wszystkich projektów, niezależnie od osi i tematu, w ramach którego aplikowały⁶.

Arkusze Oceny Projektu - ocena techniczna projektu kryterium oceny strategicznej S4. definiował jako: *Zgodność z priorytetami programu i regionalnymi planami strategicznymi: stopień zgodności z celami programu i stopień zgodności ze strategicznymi planami dla regionów objętych programem*. Waga tego kryterium wynosiła 2 punkty. W wytycznych, w opisie tego kryterium wskazano, że projekt powinien zachować swój lokalny lub regionalny charakter. Decydującym elementem należytego wdrożenia projektu była zasada subsydiarności. Cele strategii lokalnych, regionalnych oraz zasad programu opracowane zgodnie z tą zasadą, miały być widoczne w każdym działaniu w ramach projektu.

Innym kryterium tej oceny – S5., z wagą 4 punktów, był *Udowodniony wpływ transgraniczny: wdrażanie projektu po obu stronach granicy, korzyści z wdrażania projektu obserwowalne po obu stronach granicy, przyczynianie się do integracji*

⁶ Jedno z pytań (F10.) w *Arkuszu Oceny Projektu - ocena formalna i kwalifikowalności projektu* brzmiało: *Czy beneficjent (partnerzy), lokalizacja oraz działania w ramach projektu są kwalifikowalne?* Zgodnie z Wytycznymi dla Oceniających wnioski w POWT, w celu odpowiedzenia na ww. pytanie niezbędne było zapoznanie się z dokumentami, które określają kwalifikowalne obszary oraz potencjalnych beneficjentów. Dokumenty określające konkretne zasady przygotowania, ewaluacji, wyboru oraz wdrożenia projektu miały zawierać konkretne przykłady działań kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych.

społecznej w regionach objętych programem, stworzenie możliwości dalszego rozwoju współpracy transgranicznej. Zgodnie z wytycznymi, było to najważniejsze kryterium technicznej oceny projektu. Elementami, które miały być brane pod uwagę podczas stosowania tego kryterium były: czy korzyści, które płyną z wdrożenia projektu są widoczne po obu stronach granicy, wpływ na integrację społeczną w regionach zaangażowanych w program, czy projekt daje możliwość dalszej współpracy transgranicznej. Konieczna miała być ocena faktycznego zainteresowania społeczeństw lokalnych współpracą wytworzoną w ramach sugerowanych działań.

W ramach kryterium S6. *Wpływ na sytuację grupy docelowej* (waga 2 punkty) oceniano: szeroki zakres społeczny rezultatów i wpływu projektu, poprawę sytuacji grupy docelowej, właściwy podział rezultatów wśród odbiorców projektu. Zadaniem oceniających było zbadanie, czy w projekcie ustalono odpowiednie grupy docelowe i w jaki sposób mogą one skorzystać na efektach projektu.

W ramach oceny operacyjnej oceniano m.in.:

- zdolność administracyjną wnioskodawcy (partnerów) do wdrożenia projektu: zdolność zapewnienia trwałości rezultatów projektu, stabilność instytucjonalną partnerów, doświadczenie partnerów we wdrażaniu projektów współfinansowanych przez UE, doświadczenie kluczowego personelu projektu (kryterium O1. – waga 2 punkty);

- logikę i jakość przygotowania projektu: zachowanie logiki interwencji, przejrzystość i porządek w przygotowaniu wniosku, realistyczne wskaźniki, odpowiednią strategię informacji i promocji projektu (kryterium O4. – waga 2 punkty).

W wytycznych założono, że należy zbadać poprawność przygotowanych założeń w kontekście: działania – rezultaty – cele. Podkreślono także potrzebę dokładnego przygotowania wskaźników.

(dowód: akta kontroli str. 118-138)

W dniu 11 stycznia 2010 r. w ramach POWT ogłoszono drugi nabór projektów do dofinansowania, który miał potrwać do dnia 31 marca 2010 r. Nabór ten dotyczył tych samych dwóch osi priorytetowych co pierwszy.

Tak jak poprzednio, obowiązujące w trakcie oceny projektów arkusze oceny formalnej i kwalifikowalności oraz oceny technicznej projektu były takie same dla wszystkich projektów, niezależnie od osi i tematu, w ramach którego aplikowały⁷. *Arkusz Oceny Projektu – wstępna ocena techniczna projektu* dotyczył m.in. spełnienia kryteriów progowych wskaźników finansowych oraz zapewnienia trwałości rezultatów projektu.

Zgodnie z wytycznymi, wszyscy wnioskodawcy projektów zawierających komponent inwestycyjny byli zobowiązani do załączenia analizy ekonomiczno – finansowej, oddzielnie dla każdej inwestycji/infrastruktury w ramach projektu.

Arkusz Oceny Projektu – właściwa ocena techniczna projektu, w ramach oceny strategicznej jako kryterium tej oceny – S4. definiował: *Zgodność z priorytetami programu i lokalnymi/regionalnymi i krajowymi strategiami*. Kryterium to obejmowało także zgodność z celami POWT. Waga tego kryterium wynosiła 2 punkty. W wytycznych, w opisie tego kryterium wskazano, że oprócz transgranicznego charakteru, projekt realizowany w ramach programu powinien zachować swój lokalny lub regionalny charakter.

Innym kryterium tej oceny – S5., z wagą 4 punktów, był *Udowodniony wpływ transgraniczny: korzyści, które płyną z wdrażania projektu widoczne po obu stronach granicy, wpływ na integrację społeczną w regionach zaangażowanych*

⁷ Niektóre z pytań (F13., F.14., F.15) w *Arkuszu Oceny Projektu - ocena formalna i kwalifikowalności projektu* dotyczyły kwalifikowalności partnerów, lokalizacji oraz działań w ramach projektu. Zgodnie z *Wytycznymi dla Oceniających wnioski* w ramach POWT m.in. działania opisane w projekcie musiały wpisywać się w rodzaje działań przypisanych do osi priorytetowych i tematów.

w program, stworzenie potencjału i możliwości dalszej współpracy transgranicznej. Zgodnie z wytycznymi było to najważniejsze kryterium technicznej oceny projektu. W ramach kryterium S6. *Wpływ na sytuację grupy docelowej* (waga – 2 punkty) oceniano: poprawę sytuacji grupy docelowej oraz to, czy projekt odpowiada na problemy grup docelowych. Zadaniem oceniających było zbadanie, czy projekt jest adresowany do odpowiednich grup docelowych, określonych we wniosku o dofinansowanie, czy cele projektu odpowiadają zapotrzebowaniu ze strony grupy docelowej i czy jego realizacja będzie miała wpływ na rozwiązanie istniejących problemów.

W ramach oceny operacyjnej oceniano m.in.:

- zdolność administracyjną wnioskodawcy (partnerów) do wdrożenia projektu: stabilność instytucjonalną partnerów, zdolność do zapewnienia trwałości rezultatów/produktów projektu, doświadczenie partnerów we wdrażaniu projektów współfinansowanych przez UE, doświadczenie personelu projektu (kryterium O1. – waga 2 punkty);
- logikę i jakość przygotowania projektu: zachowanie logiki interwencji, realistyczne wskaźniki, wykonalność techniczną i technologiczną projektu, odpowiednią strategię informacyjną i promocyjną projektu (kryterium O4.– waga 2 punkty)⁸.

(dowód: akta kontroli str. 139-167)

Celem głównym POWT była intensyfikacja opartej na partnerstwie współpracy polsko-słowackiej, która miała sprzyjać trwałemu rozwojowi obszaru przygranicznego.

Celem 2 osi priorytetowej tego programu, dotyczącej m.in. turystyki było promowanie polsko-słowackiej współpracy partnerskiej dla zrównoważonego społeczno-gospodarczego, środowiskowego i kulturalnego rozwoju terenów przygranicznych Polski i Republiki Słowackiej. Oczekiwany rezultatami tej osi były m.in.:

- wzrost potencjału turystycznego w regionie przygranicznym,
- podniesienie kwalifikacji mieszkańców terenów przygranicznych oraz wzmocnienie lokalnych MŚP poprzez rozwój współpracy pomiędzy instytucjami edukacyjnymi, organizacjami, stowarzyszeniami gospodarczymi i turystycznymi.

W ramach ww. osi założono realizację nw. wskaźników związanych z turystyką, które zgodnie z raportem końcowym, zostały zrealizowane na poziomie:

- *liczba wspólnych projektów*; założono 200; zrealizowano 72;
- *liczba partnerów*; założono 500; zrealizowano 246;
- *liczba odnowionych obiektów historycznych*; założono 90; zrealizowano 50;
- *liczba produktów turystycznych*; założono 350; zrealizowano 98;
- *liczba umów partnerskich realizowanych po zakończeniu projektu*; założono 100; zrealizowano 92.

(dowód: akta kontroli str. 168-174, 458-476)

Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wyjaśnił m.in., że kwestia poziomu osiągnięcia wskaźników na poziomie Programu była wyjaśniana w raporcie końcowym z jego realizacji. Niepełna realizacja wskaźników ilościowych w osi 2 związana była z ograniczeniami finansowymi Programu. Mniejsza niż zakładano realizacja wskaźnika liczba projektów zrealizowanych w ramach osi 2 związana była z wysoką oceną przyznaną wielu kosztownym projektom zgłoszonym w dwóch pierwszych etapach. Spowodowało to wyczerpanie alokacji i konieczność zaprzestania dalszego kontraktowania. Brak osiągnięcia pozostałych wskaźników, tj. liczba partnerów, liczba odnowionych obiektów historycznych, liczba produktów turystycznych oraz liczba umów partnerskich realizowanych po zakończeniu projektu był bezpośrednio

⁸ Podobnie, jak w poprzednich wytycznych zwrócono uwagę, że należy zbadać poprawność przygotowanych założeń w kontekście: działania – rezultaty – cele. Podkreślono także potrzebę dokładnego określenia wskaźników.

związany z mniejszą liczbą wspólnych projektów. Jakościowy wymiar zrealizowanych projektów znacząco wpłynął na atrakcyjność regionu pogranicza, a także intensywność kontaktów między partnerami. Przejawia się to m.in. w fakcie kontynuowania współpracy niemal w przypadku wszystkich projektów – wskaźnik liczba umów partnerskich realizowanych po zakończeniu projektu. Jednocześnie stworzone produkty turystyczne, takie jak obserwatoria astronomiczne, szlaki konne czy odrestaurowane obiekty sakralne będą powodować napływ turystów do poszczególnych regionów pogranicza, zwiększając jego atrakcyjność dla odwiedzających. W wielu przypadkach są to produkty kompleksowe, składające się z więcej niż jednego elementu, jednak traktowane jako jedna wspólna i spójna całość. W rzeczywistości liczba nowych produktów turystycznych w regionie pogranicza będzie więc znacznie bliższa zakładanemu poziomowi. Szczególnie istotna w kontekście rozwoju więzów sąsiedzkich jest turystyka i wyjazdy weekendowe, które może wspierać zmodernizowana baza noclegowa i infrastruktura turystyczna, również nie zawsze znajdujące odzwierciedlenie w zastosowanych wskaźnikach. Z powodów metodologicznych powyższe wskaźniki nie obejmują inwestycji w instytucje kultury, często realizowane przez beneficjentów w ramach osi 2. Wskaźnik mówi bowiem wyłącznie o obiektach historycznych, choć zgodnie z zapisami Programu, wspierane były także działania instytucji kultury. Wiele projektów koncentrowało się na stworzeniu przestrzeni i bazy dla transgranicznej współpracy i wymiany kulturalnej. Osiągano to poprzez liczne festyny, wystawy, jarmarki, występy muzyczne i pokazy rzemiosła, pozwalające lepiej poznać sąsiada, które nie zostały jednak ujęte w ramach wskaźników ilościowych. Zaplanowane w Programie wskaźniki były obarczone pewnym błędem metodologicznym i nie odzwierciedlały w całości efektów, jakie wdrażanie Programu miało na obszar pogranicza również w odniesieniu do działań związanych z turystyką.

(dowód: akta kontroli str. 827-829)

Ocena realizacji celów Programu związanych z turystyką, na podstawie powyższych wskaźników, jest utrudniona. Wskaźniki te mają charakter mierników produktu oraz rezultatu, lecz nie odnoszą się do oddziaływania efektów POWT.

(dowód: akta kontroli str. 168-174, 270-443, 458-476, 951-1095)

Założenia POWT dotyczące tematu 1 osi 2 *Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie turystyki* wskazywały, że wspólne przedsięwzięcia realizowane w ramach tego tematu powinny być ukierunkowane na rozwój infrastruktury turystycznej. Duży nacisk miał być kładziony na inwestycje związane z rozwijaniem istniejących i potencjalnych uzdrowisk oraz publiczną opieką zdrowotną. Poprawa sytuacji w tej dziedzinie miała pozwolić także na zmniejszenie problemu marginalizacji wynikającej z bezrobocia. Wspierane miały być projekty ukierunkowane na nowe produkty turystyczne, wzmocnienie istniejącej współpracy pomiędzy partnerami w obszarze turystyki i rozwoju gospodarczego obszaru pogranicza. Znaczące korzyści dla rozwoju współpracy transgranicznej mogła także przynieść współpraca w dziedzinie turystyki, sportu i rekreacji, ponieważ założono, że w dłuższym okresie może ona stanowić główny czynnik rozwoju polsko-słowackiego pogranicza. Należało także w dalszym ciągu zacieśniać relacje między polskimi i słowackimi organizacjami i zrzeszeniami turystycznymi. Szczególnie istotne miało być też zachęcanie do nauki języków polskiego i słowackiego, oraz wymiana informacji i danych w celu rozwoju turystyki transgranicznej. Dodatkowo, współpraca między uzdrowiskami mogła przyczynić się do rozwoju tego szczególnego sektora turystyki. Region oferuje obiecujące warunki dla rozwoju eko i agroturystyki. Należało wspierać wysiłki dążące do nawiązania współpracy w tej dziedzinie pomiędzy różnymi ośrodkami lub organizacjami turystycznymi po obu stronach granicy.

Wskazano na znaczenie produktów turystyki regionalnej na terenach przygranicznych – ich promocja i ochrona powinna zostać wzmocniona, wspierane powinny być działania w celu zwiększenia bezpieczeństwa turystów odpoczywających lub uprawiających sport na terenach górzystych.

(dowód: akta kontroli str. 168-174)

Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST, w sprawie uwzględnienia ww. założeń w trakcie oceny wniosków dotyczących turystyki, wyjaśnił, że głównym celem POWT była intensyfikacja opartej na partnerstwie współpracy polsko – słowackiej, która sprzyjać będzie trwałemu rozwojowi obszaru pogranicza. Intensyfikację współpracy Program wspierał w obszarach określonych w ramach poszczególnych osi priorytetowych. W związku z powyższym kryteria oceny projektów, zatwierdzone przez KM, w pierwszej kolejności kładły nacisk na weryfikację efektu transgranicznego oraz partnerstwa, jako głównych cech charakterystycznych programu. Kryteria oceny projektów uwzględniały również weryfikację zgodności z priorytetami, celami Programu (np. kryterium S4. w ramach części strategicznej oceny technicznej), które wynikały z przyjętych w programie założeń. Dodatkowo na etapie oceny formalnej i kwalifikowalności w ramach kryterium F15. – kwalifikowalność działań w ramach programu.

(dowód: akta kontroli str. 175-178)

W ww. założeniach zawarto pojęcia, które pozwalały na dużą dowolność w ich interpretacji i mogły powodować niejednolite ich stosowanie w trakcie procesu oceny wniosków o dofinansowanie. Uszczegółowieniem informacji zawartych w Programie był Podręcznik Programu. W Podręczniku tym dokonano opisu celu głównego tematu 1 osi priorytetowej 2 POWT oraz wskazano: rodzaje działań kwalifikowalnych oraz przykłady wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania.

(dowód: akta kontroli str. 168-174, 179-269)

W raporcie *Efekty realizacji Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013*⁹, odniesiono się do stosowanych w trakcie oceny kryteriów. Pomimo tego, że WST prowadził szkolenia, wskazując na co należy zwrócić uwagę oraz uszczegółowienia i modyfikacje samych wytycznych dotyczących tego procesu, jednolite kryteria dla całego POWT oceniono jako *rozwiązanie nie do końca skuteczne*. Realizacja tego zadania stosunkowo często opierała się na intuicyjnym rozumieniu niektórych kryteriów przez ekspertów. Powodowało to przypadki niejednolitego podejścia do oceny.¹⁰

W raporcie stwierdzono, że stworzenie jednego, wspólnego katalogu i definicji kryteriów oceny dla bardzo zróżnicowanej tematycznie interwencji, przełożyło się na dosyć uznaniowe podejście do oceny projektów. Cały proces oceny w praktyce opierał się w większej mierze na wiedzy i intuicji oceniających, niż założeniach Programu i kryteriach, które były zbyt pojemne (Program) i ogólne (Podręcznik).¹¹

⁹ Raport końcowy autorstwa IMAPP oraz Instytutu Badań Strukturalnych.

¹⁰ W szczególności dotyczyło to kryteriów: S4., S5. i O4. Do kryterium S4. podchodzono bardzo indywidualnie. Niektórzy wnioskodawcy ograniczali się do przywołania tytułów odpowiednich dokumentów strategicznych, rzadziej odnoszono się do konkretnych działań i celów strategii. Część ekspertów przyznawała punktację w większym stopniu w oparciu o swoją wiedzę o zawartości obowiązujących dokumentów strategicznych oraz zakresu danego projektu, niż deklaracje wnioskodawców dotyczących relacji między ich przedsięwzięciem a poszczególnymi strategiami. Opis kryterium S5. oceniono jako dość ogólny. Sam fakt wdrażania projektu po obu stronach granicy nie musiał świadczyć o jego *udowodnionym wpływie transgranicznym*. Elementy brane pod uwagę w ocenie wniosków i instrukcje do przyznawania punktacji nie były wystarczającym narzędziem do odrzucenia projektów, których oddziaływanie transgraniczne było nikome lub żadne.

W zakresie kryterium O4., uznanego przez ekspertów za jedno z ważniejszych, stwierdzono, że powinno ono być uwzględniane na etapie oceny strategicznej, a nie operacyjnej. Zwrócono uwagę na potrzebę jego modyfikacji, m.in. zaprezentowanie w jaki sposób projekt wpisuje się w cele i założenia Programu, a nie tego czy na poziomie samego przedsięwzięcia dobrze dobrano cele i wskaźniki.

¹¹ W raporcie stwierdzono, że: *jak wynika z badań terenowych, powyższe problemy potęgował również relatywnie słaby poziom przygotowania niektórych projektów. Generalnie zarówno kontrolerzy, jak i eksperci oceniający wnioski przyznają, że część projektów była nieprzemyślana, co wynika częściowo, ze stosunkowo*

Ustalenia dotyczące odrzucenia wniosków, ze względu na niezgodność z celami i założeniami POWT, przedstawiono w punkcie 1.6. wystąpienia pokontrolnego.

1.2.-1.5. W kontroli przeanalizowano próbę 12 projektów¹² dotyczących turystyki, zrealizowanych w ramach POWT, osi 2 tematu 1.

W ramach oceny technicznej dokonywano weryfikacji stopnia przygotowania projektów i oceny realności założeń (w tym dotyczących efektów) i szacunków przyjętych przez beneficjentów. Prowadzono także weryfikację rentowności finansowej beneficjentów i sprawdzano, czy projekt jest uzasadniony pod względem ekonomicznym. Odbywało się to w szczególności poprzez zastosowanie następujących kryteriów w ramach oceny technicznej:

- S4. *Zgodność z priorytetami programu i regionalnymi planami strategicznymi/ Zgodność z priorytetami programu i lokalnymi/regionalnymi i krajowymi strategiami,*
- S5. *Udowodniony wpływ transgraniczny,*
- S6. *Wpływ na sytuację grupy docelowej,*
- O1. *Zdolność administracyjna wnioskodawcy (partnerów) do wdrożenia projektu,*
- O3. *Jakość budżetu,*
- O4. *Logika i jakość przygotowania projektu.*

Oceniając projekty, wg ww. kryteriów, eksperci odnosili się m.in. do następujących kwestii: zdolność do zapewnienia trwałości rezultatów/produktów projektu, przejrzystość i związek z działaniami w ramach projektu, realistyczna kalkulacja

niewielkich wymagań stawianych beneficjentom składającym aplikacje. W ramach dokumentacji aplikacyjnej (...) nie trzeba było przedstawiać m.in. studium wykonalności dla projektów z komponentem inwestycyjnym, wystarczające było przedstawienie analizy ekonomiczno-finansowej. Nie była wymagana również dokumentacja techniczna, ani przedstawienie niezbędnych decyzji i pozwoleń. Z kolei informacje o budżetach projektów oraz harmonogramy rzeczowo-finansowe przygotowywane były niekiedy na tak dużym poziomie ogólności, że sami eksperci oceniający wnioski nie byli w stanie ocenić na ich podstawie zasadności niektórych pozycji. Dowodem na nieprzemyślenie części projektów, szczególnie pod kątem budżetów, są stosunkowo duże oszczędności w Programie, które uzyskano po rozliczeniu kolejnych zakończonych przedsięwzięć. Z oszczędności tych dofinansowano kolejne inicjatywy, wśród których również zdarzały się takie z przeszacowanymi kosztami, generujące w efekcie kolejne oszczędności.

¹² 1. *KulTurystyka – Terchova, Bela i Jaworze razem na rzecz kultury i sportu*; Beneficjenci: Terchova (Partner wiodący), Bela, Jaworze (nabór 2010);

2. *Poprawa infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej w Sanoku i Medzilaborcach* Gmina Sanok (Partner wiodący) Medzilaborce (nabór 2010);

3. *Budowa sali sportowej w Węgierskiej Górze i wielofunkcyjnego ośrodka sportowego w Svrčinovec jako infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki na pograniczu polsko – słowackim*; Beneficjenci: Gmina Węgierska Górka (Partner wiodący), Svrčinovec (nabór 2008);

4. *Karpacka Mapa Przygody – wspólna promocja atrakcyjności turystycznej, przyrodniczej i kulturowej małopolsko – preszowskiego pogranicza*; Beneficjenci: Małopolskie Centrum Kultury Sokół w Nowym Sączu (Partner wiodący), Preszowski Samosprawny Kraj (nabór 2008);

5. *Karpackie Niebo. Rozwój produktów turystycznych związanych z astronomią na terenie polsko słowackiego – pogranicza*; Beneficjenci: Vihorlastkie Obserwatorium Astronomiczne w Humennem (Partner wiodący) oraz 8 partnerów projektu (nabór 2008);

6. *Turystyczni Partnerzy w Beskidach*; Beneficjenci: Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Bielsko-Biała (Partner wiodący), Wspólnota Cechów Kysuc (nabór 2008);

7. *W poszukiwaniu wspólnych korzeni – tworzenie zaplecza turystyczno – rekreacyjnego poprzez modernizację Parku pod Dębami (Polska) i Parku Mieru (Słowacja)*; Beneficjenci: Ustrzyki Dolne (Partner wiodący), Miasto Giraltovce (nabór 2010);

8. *Kostka*; Beneficjenci: Miasto Stara Lubovna – (Partner wiodący), Rabka Zdrój (nabór 2010);

9. *Turystyka bez granic – wzmocnienie współpracy transgranicznej w oparciu o zrównoważony rozwój środowiska*; Beneficjenci: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „PRO CARPATHIA” (Partner wiodący) oraz 4 partnerów (nabór 2008);

10. *Aktywnie w stronę turystyki pogranicza*; Beneficjenci: Gmina Zebrzydowice – (Partner wiodący), Gmina Velke Rowne (nabór 2010);

11. *Polsko – Słowackie Centrum Turystyki Konnej*, Beneficjenci: Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy Odrzechowa (Partner wiodący) oraz 8 partnerów (nabór 2010);

12. *Wzrost atrakcyjności turystycznej Szczawnicy i Leśnicy – miast pogranicza polsko – słowackiego poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej*; Beneficjenci: Miasto i Gmina Szczawnica (Partner wiodący), Gmina Leśnica (nabór 2010).

kosztów, efektywne wykorzystanie środków, wykonalność techniczna i technologiczna projektu, przejrzystość oraz spójność złożonej dokumentacji. Beneficjenci projektów infrastrukturalnych dołączali do wniosku analizy ekonomiczno-finansowe dotyczące poszczególnych inwestycji, które w drugim naborze były formalnie oceniane (w stosownych formularzach) przez ekspertów w ramach wstępnej oceny technicznej projektu.

(dowód: akta kontroli str. 458-476)

Założone we wnioskach wskaźniki i cele analizowanych projektów odpowiadały wskaźnikom i celom POWT, osi 2, w szczególności związanym ze współpracą polsko – słowacką w obszarze przygranicznym. Jednakże wskaźniki projektów były skonstruowane w ten sposób, że szczegółowo przedstawiały etapy realizacji projektu, efekty rzeczowe oraz współpracę partnerską, lecz nie były wystarczającym źródłem informacji o realizacji założeń POWT, dotyczących turystyki.

(dowód: akta kontroli str. 168-174, 270-443, 458-476)

Wskaźniki założone w 4 nw. wnioskach, zaakceptowane przez WST, nie pozwalały także na jednoznaczne stwierdzenie, czy założone cele projektów, w szczególności dotyczące turystyki zostały osiągnięte. Utrudniało to ocenę wpływu tych projektów na rozwój turystyki na terenie gmin, w których były one realizowane.

a) Celem głównym projektu *KulTurystyka-Terchova, Bela i Jaworze razem na rzecz kultury i sportu* było zwiększenie atrakcyjności potencjału turystycznego regionu pogranicza w zakresie infrastruktury turystycznej, kultury i sportu w Terchovej, Beli i Jaworzu. Cele szczegółowe dotyczyły: wspierania transgranicznej koordynacji działań promocyjnych i wizerunkowych, tworzenia nowych produktów w sektorze turystyki za pośrednictwem nowoczesnych technologii informacyjnych, inwestowania w zakresie infrastruktury okołoturystycznej. Wskaźnikami produktu były: ilość wykonanych analiz ekonomicznych i finansowych, liczba wspólnych spotkań (warsztatów), liczba publikacji promocyjnych i ulotek, liczba egzemplarzy wspólnej kroniki regionu pogranicza, liczba zrealizowanych filmów promocyjnych, uczestnictwo w wystawach/targach turystycznych, liczba nowych e-produktów wspierających rozwój turystyki, liczba inwestycji w zakresie infrastruktury turystycznej, zwiększenie możliwości zakwaterowania w regionie przygranicznym w wyniku realizacji projektu, liczba własnych pracowników partnerów zaangażowanych w zarządzanie projektem. Wskaźnikami uniwersalnymi były: wskaźniki produktu (liczba wspólnych projektów, liczba partnerów, liczba wspólnych/nowych produktów turystycznych), zaś wskaźnikiem rezultatu: liczba umów partnerskich realizowanych po zakończeniu projektu.

b) Celem głównym projektu *Poprawa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w Sanoku i Medzilaborcach* był zrównoważony rozwój przygranicznego obszaru Gminy Miasta Sanok i Miasta Medzilaborce poprzez wzmocnienie infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej. Wskaźnikami były wskaźniki produktu: realizacja wspólnego projektu, przebudowanie/wybudowanie boisk, zorganizowanie wyjazdów uczniów, zorganizowanie imprez sportowych, postawienie tablic informacyjnych oraz pamiątkowych, rozdanie gadżetów promocyjnych, oraz wytworzenie baneru promocyjnego, wyemitowanie spotu reklamowego, uruchomienie strony internetowej. Wskaźnikami uniwersalnymi projektu były: wskaźniki produktu - stworzenie nowego produktu turystycznego, oraz rezultatu - podpisanie umowy partnerskiej realizowanej po zakończeniu projektu.

c) Celem ogólnym projektu *Budowa sali sportowej w Węgierskiej Górcie i wielofunkcyjnego ośrodka sportowego w Svrčinovec jako infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki na pograniczu polsko - słowackim* było zwiększenie dostępności do infrastruktury turystycznej i sportowej, jako czynników zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego obu gmin. Cel ten miał zostać osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych obejmujących: poprawę jakości lokalnej

infrastruktury turystycznej i sportowej; stworzenie warunków do rozwoju istniejących i nowych produktów turystycznych i sportowych; wzrost rozpoznawalności lokalnej oferty turystycznej; wzrost liczby turystów z kraju i z zagranicy odwiedzających gminy Węgierska Górka i Svrčinovec; poprawę jakości życia na terenie Gminy; propagowanie aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu; rozwiązanie problemu, jakim jest ograniczona aktywność ruchowa mieszkańców obu gmin, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Wskaźniki produktu projektu zostały określone jako: opracowanie dokumentacji aplikacyjnej; opracowanie dokumentacji przetargowej; liczba wybudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych; organizacja imprezy promującej przedsięwzięcie inwestycyjne; opracowanie sprawozdań i wniosków o płatność. Jako wskaźnik rezultatu określono: liczbę projektów realizowanych w partnerstwie i liczbę osób biorących udział w imprezach promocyjnych. Przyjęte wskaźniki nie odnosiły się bezpośrednio do celu ogólnego projektu, ani do celów częściowych, a w szczególności dotyczących stworzenia warunków do rozwoju istniejących i nowych produktów turystycznych i sportowych, wzrostu rozpoznawalności lokalnej oferty turystycznej, wzrostu liczby turystów z kraju i z zagranicy odwiedzających gminy Węgierska Górka i Svrčinovec.

d) Celem ogólnym projektu *Karpackie Niebo. Rozwój produktów turystycznych związanych z astronomią na terenie polsko słowackiego – pogranicza* było podniesienie poziomu konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej infrastruktury, poprawa jakości oferty turystycznej oraz poprawa dostępności i jakości edukacji dla mieszkańców i turystów odwiedzających region. Celami szczegółowymi projektu były m.in.: wspieranie przygotowania, budowy i modernizacji infrastruktury turystycznej związanej z astronomią (obserwatoriów, planetariów, oraz zaplecza dydaktyczno-turystycznego tych obiektów); budowa ścieżek (szlaków) turystycznych związanych z obiektami astronomicznymi; wzmacnianie funkcji obszaru przygranicznego (turystycznych, edukacyjnych, rekreacyjnych, usługowych i biznesowych) służących jego rozwojowi; wymiana doświadczeń oraz wiedzy w dziedzinach związanych z astronomią, turystyką, edukacją, rekreacją i związanymi z nimi usługami i biznesem; podejmowanie działań skierowanych na ochronę środowiska naturalnego, szczególnie ochronę przed zanieczyszczeniem światłem; promocja walorów turystycznych obszarów pogranicza, również poza tym regionem (targi turystyczne). Wskaźnikami produktu były: liczba spotkań roboczych partnerów projektu, liczba zrealizowanych projektów, liczba konferencji tematycznych, liczba opracowanych podręczników tematycznych, liczba warsztatów specjalistycznych, liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury, liczba wyposażonych obiektów, liczba przygotowanych specjalistycznych dokumentacji budowlanych, liczba opracowanych produktów turystycznych, liczba akcji promujących nowe produkty turystyczne, liczba opracowanych strategii tematycznych, liczba przygotowanych dokumentów. Wskaźnikami rezultatu były: liczba partnerów projektu; liczba osób biorących udział w konferencjach, spotkaniach, warsztatach; liczba instytucji zewnętrznych biorących udział w działaniach projektu.

(dowód: akta kontroli str. 458-476)

Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wyjaśnił m.in., że przyjęte wskaźniki uniwersalne są zgodne ze wskaźnikami produktu i rezultatu wskazanymi w Programie operacyjnym i Podręczniku Programu dla osi priorytetowej 2. Podstawową zasadą realizacji projektów w ramach programów współpracy transgranicznej jest realizacja ich w partnerstwie, dlatego też wskaźniki Programu były skoncentrowane na pokazaniu tej właśnie współpracy. Dodatkowo zakres działań kwalifikujących się do dofinansowania w ramach poszczególnych osi był określony szeroko. Podczas pierwszego naboru w 2008 r. Partnerzy mieli dowolność w doborze wskaźników. Podczas drugiego naboru w 2010 r. Partnerzy

mieli dowolność w zakresie doboru wskaźników własnych, natomiast wskaźniki uniwersalne były przez nich wybierane zgodnie z listą wskaźników określonych w Programie. Obligatoryjne było wybranie co najmniej jednego wskaźnika z listy wskaźników rezultatu.

Sama konstrukcja wniosku o dofinansowanie przewidywała, że wskaźniki własne produktu powiązane były bezpośrednio z realizowanymi działaniami, tj. miały pokazać wynik każdego z etapów projektu.¹³ W przypadku projektów gdzie Partnerem wiodącym był Obec Terchova i Gmina Miasta Sanoka powstały nowe produkty turystyczne, co zostało odzwierciedlone w doborze takiego właśnie wskaźnika uniwersalnego zaplanowanego na poziomie całego projektu.

W dokumentach programowych nie funkcjonowały dodatkowe wytyczne dotyczące wskaźników własnych, które ograniczały partnerom gamę wyboru wskaźników oraz zawężały ich pole tylko do efektów realizowanych projektów oraz do bezpośredniego związku z celami czy działaniami projektów.

Dodatkowo, zgodnie z przyjętą zasadą, osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu było weryfikowane na zakończenie realizacji projektu zgodnie z przyjętymi we wniosku o dofinansowanie źródłami pomiaru przez kontrolerów pierwszego stopnia i WST. Natomiast rezultaty zgodnie z dokumentacją aplikacyjną to natychmiastowe skutki osiągnięcia produktów projektu, dlatego też osiągnięcie długofalowych celów projektu, określonych we wniosku o dofinansowanie, nie było monitorowane w oparciu o wskaźniki.

(dowód: akta kontroli str. 477-487)

Inwestycje w ramach 3 nw. projektów zostały dofinansowane środkami POWT (oś 2, temat 1 dotyczący rozwoju współpracy transgranicznej w zakresie turystyki) w sytuacji gdy służyły one głównie społeczności lokalnej, a nie rozwojowi turystyki, nie były też bezpośrednio ukierunkowane na rozwój infrastruktury turystycznej i nowe produkty turystyczne:

- w ramach projektu **KulTurystyka - Terchova, Bela i Jaworze razem na rzecz kultury i sportu** dofinansowano m.in. budowę wielofunkcyjnego obiektu sportowego - boiska szkolnego w miejscowości Jaworze,

- w ramach projektu **Poprawa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w Sanoku i Medzilaborcach** przebudowano łącznie 11 boisk zlokalizowanych przy 2 gimnazjach, 3 szkołach podstawowych oraz w Ogródku Jordanowskim w Sanoku.

W ocenie formalnej i kwalifikowalności projektu wskazano, że POWT nie przewiduje dofinansowania inwestycji w infrastrukturę społeczną (w tym inwestycji w infrastrukturę systemu oświaty, np. sal gimnastycznych oraz przyszkolnych boisk sportowych). W związku z tym poproszono o dokonanie weryfikacji planowanych inwestycji pod kątem zgodności z wymogami Programu. W ponownej ocenie WST uznał, że projekt kwalifikuje się do wsparcia.

- w ramach projektu *Budowa sali sportowej w Węgierskiej Górcie i wielofunkcyjnego ośrodka sportowego w Svrčinovec jako infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki na pograniczu polsko-słowackim*, po stronie polskiej, zrealizowano budowę przyszkolnej sali sportowej w sołectwie Cisiec, w gminie Węgierska Górka.

Na słabo zaakcentowaną we wniosku grupę docelową, którą mieli stanowić turyści, w szczególności ich grupy zorganizowane, wskazał także jeden z ekspertów oceniających wnioski, w ramach kryterium S6.

¹³ Przykładowo działanie: Stworzenie profesjonalnego portalu o regionie przygranicznym z interaktywną bazą POI i geolokalizacją realizowane przez Obec Terchova przekładało się na wskaźnik: *Liczba nowych e-produktów wspierających rozwój turystyki*; działanie Gminy Miasta Sanoka Przebudowa boisk przy szkołach w Sanoku G1, G4, SP2, SP3, SP6 i budowa kompleksu boisk sportowych w Ogródku Jordanowskim przekładało się na wskaźnik: *Liczba przebudowanych/wybudowanych boisk*. Gmina Węgierska Górka i Obec Svrčinovec Etap 3 rzeczowa realizacja projektu dot. działań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji u każdego z partnerów kończył się osiągnięciem wskaźnika: *Liczba wybudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych*.

(dowód: akta kontroli str. 458-476, 488-500, 830-946)

Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wyjaśnił m.in., że w projektach tych, w opisie grupy docelowej, we wniosku o dofinansowanie wskazano, że obok mieszkańców powstała infrastruktura będzie służyła turystom krajowym i zagranicznym odwiedzającym dany region. W projekcie **KuTurystyka - Terchova, Bela i Jaworze razem na rzecz kultury i sportu**, we wniosku o dofinansowanie Partner wiodący wskazał, że: rozwój polsko-słowackiej współpracy Partnerów w celu poprawy warunków infrastruktury transgranicznej niezbędnej do integracji przestrzennej, lepszego dostępu do obszaru oraz atrakcyjności dla mieszkańców, inwestorów i turystów – jest realizowany poprzez działania w zakresie rozbudowy infrastruktury turystycznej oraz realizacji kampanii informacyjnej. Ma to doprowadzić do wzrostu atrakcyjności obszaru dla odwiedzających, jak i inwestorów, przedsiębiorców i lokalnej ludności. Projekt: *Budowa sali sportowej w Węgierskiej Górze i wielofunkcyjnego ośrodka sportowego w Svrcinovec jako infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki na pograniczu polsko-słowackim* już w opisie wskazuje, że obie inwestycje mają na celu stworzenie infrastruktury rekreacyjno-sportowo-turystycznej, tj. miejsc do organizacji rozgrywek różnych dyscyplin sportowych, zabaw, wypoczynku czy występów kulturalnych. Przedsięwzięcie będzie prowadziło do poszerzenia kontaktów społecznych mieszkańców obu gmin, a równocześnie przyczyni się do podniesienia atrakcyjności gminy Węgierska Górka i Svrcinovec w oczach turystów i gości. Infrastruktura sportowa, która zacieśni współpracę między partnerami, z jednej strony będzie dodatkową atrakcją turystyczną czy rekreacyjną w danej gminie, a z drugiej strony rozwiąże problem w zakresie zanikającej ostatnimi czasy aktywności ruchowej społeczeństwa obu krajów. Odnośnie realizacji celów Programu zapisano, że inwestycja dotycząca rozwoju infrastruktury połączona z profesjonalną promocją przyczynią się do znacznego zwiększenia ruchu turystycznego, a w rezultacie do rozwoju lokalnego gmin oraz całego pogranicza polsko-słowackiego. Planowana inwestycja napędzi inne przedsięwzięcia związane z kompleksową obsługą turystów, w tym m.in. gospodarstwa agroturystyczne i gastronomia. Projekt *Poprawa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w Sanoku i Medzilaborcach*: wspólne przedsięwzięcia realizowane w ramach przedmiotowego projektu są ukierunkowane na rozwój turystyki, sportu i rekreacji. Realizacja projektu w głównej mierze poprawi dostępność mieszkańcom pogranicza i przybywającym turystom do aktywnych form wypoczynku oraz przyczyni się do wzrostu znaczenia rejonu przygranicznego jako miejsca inwestycji oraz koncentracji działalności gospodarczej, społecznej, turystycznej, a także kulturalnej. W przypadku tego projektu Partner dodatkowo w odpowiedzi na uwagę WST wskazał m.in., że obiekty, które zostaną zrealizowane w ramach projektu będą infrastrukturą otwartą dla szerokiego grona odbiorców włączając mieszkańców i turystów przebywających w obu miastach, a infrastruktura ma szersze przeznaczenie niż tylko przypisane infrastrukturze systemu edukacji. Dlatego należy je traktować przez pryzmat rozwoju społecznego i wsparcia rozwoju turystyki. W trakcie oceny formalnej stwierdzono, że zrealizowane przez Partnerów działania, w tym działania inwestycyjne są zgodne z założeniami przyjętymi w dokumentach programowych. Dodatkowo, odnosząc się do uwagi eksperta, dotyczącej projektu pt. *Budowa sali sportowej w Węgierskiej Górze i wielofunkcyjnego ośrodka sportowego w Svrcinovec jako infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki na pograniczu polsko-słowackim* ekspert wskazał na słabo zaakcentowaną grupę docelową a jednocześnie w innym istotnym kryterium, tj. wpływ transgraniczny wskazuje, że: *powstanie nowych obiektów sportowych w znaczny sposób może przyczynić się do powstania, nowej kompleksowej transgranicznej oferty turystycznej*. W kryterium S6., wpływ na grupę docelową, projekt otrzymał dwie oceny dobre (co zgodnie z przyjętą siatką oceny oznacza

adekwatny zakres skutków społecznych, wkład na rzecz rozwiązania konkretnych problemów grupy docelowej) i jedną bardzo dobrą, w kryterium S5. u wszystkich ekspertów otrzymał ocenę bardzo dobrą, tj. 4 punkty. W rezultacie przeprowadzonej oceny technicznej projekt otrzymał 75,33 punktów (kategoria B - dobry projekt) na 100 możliwych do uzyskania i został rekomendowany przez ekspertów do dofinansowania.

(dowód: akta kontroli str. 477-487)

1.6. W ramach tematu 1 osi 2 POWT zrealizowano 26 projektów, których łączna kwota dofinansowania wyniosła 20.649.728,93 euro. Projekty dotyczące turystyki zrealizowano także w ramach tematu 1 osi ¹⁴ – 2 projekty, w ramach tematu 2 osi ¹⁵ – 4 projekty, oraz w ramach tematu 3 tej osi¹⁶ – 1 projekt. Łączna kwota dofinansowania tych projektów wyniosła 10.324.677,91 euro.

(dowód: akta kontroli str. 444-449)

W przypadku pierwszego naboru odrzucono 4 wnioski w ramach oceny formalnej, w związku z niespełnieniem kryteriów formalnych oraz 14 w ramach oceny technicznej – w związku z nieosiągnięciem minimalnej liczby punktów określonej w dokumentach programowych.

Podczas oceny wniosków zgłoszonych podczas drugiego naboru: 3 wnioski odrzucono z powodu niespełnienia kryteriów formalnych, zaś 14 podczas oceny technicznej.¹⁷

(dowód: akta kontroli str. 450-452)

Dwadzieścia jeden projektów z listy rezerwowej, które zostały ocenione pozytywnie w trakcie pierwszego naboru, nie otrzymało dofinansowania w związku z negatywnymi decyzjami KM. Przyczynami takich decyzji były m.in.:

- stwierdzenie, że ze względu na ograniczone fundusze projekty ukierunkowane na ochronę i promocję zdrowia nie są uważane za priorytetowe,
- rozdysponowanie około 50% alokacji dla tematu 1 osi 2 na pierwszy nabór z uwagi na planowany kolejny nabór projektów.

Wnioski o dofinansowanie dotyczące 30 projektów, które oceniono pozytywnie w trakcie drugiego naboru nie otrzymały środków w ramach dofinansowania z niżej wymienionych powodów:

- Partner wiodący nie zdecydował się na realizację projektu przy niższym niż pierwotnie wnioskowanym poziomie dofinansowania, z uwagi na ryzyko wystąpienia pomocy publicznej i obniżonego poziomu dofinansowania, w związku z oszczędnościami na realizację projektu,
- Partner wiodący zrealizował polską część projektu z innych środków zewnętrznych i projekt w sposób znaczący zmienił swój zakres,
- Partner wiodący nie zdecydował się na realizację projektu,
- zakończona kontraktacja i brak czasu na realizację i rozliczenie projektu.

(dowód: akta kontroli str.453-456)

Jedna z zawartych umów została rozwiązana, gdyż Partner projektu zrezygnował z realizacji zadania inwestycyjnego, co w znaczący sposób ograniczyłoby zakres projektu do realizacji oraz zakładane przez projekt produkty i rezultaty.

(dowód: akta kontroli str. 457)

W ocenie NIK zastosowanie jednolitych kryteriów oceny projektów w ramach wszystkich tematów POWT, mimo jego założeń, nie sprzyjało wyborowi projektów

Uwagi dotyczące
badanej działalności

¹⁴ Oś priorytetowa 1 – Rozwój współpracy transgranicznej, temat 1 – Infrastruktura komunikacyjna i transportowa.

¹⁵ Oś priorytetowa 2 – Rozwój społeczno-gospodarczy, temat 2 – Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

¹⁶ Oś priorytetowa 2 – Rozwój społeczno-gospodarczy, temat 3 – Projekty sieciowe.

¹⁷ W przypadku 11 wniosków powodem odrzucenia było nieosiągnięcie minimalnej liczby punktów określonej w dokumentach programowych, w przypadku 2 – projekty zostały negatywnie ocenione przez ekspertów, zaś 1 projekt nie uzyskał minimalnej liczby punktów w kryterium dotyczącym efektu transgranicznego.

służących rozwojowi turystyki. Eksperci oceniający projekty nie otrzymali wystarczająco precyzyjnych narzędzi do oceny składanych wniosków.

Pozytywnie oceniono wniosek dotyczący projektu *Kostka* i w efekcie przyznano dofinansowanie, mimo że we wniosku stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie znajdowały się nieprecyzyjne zapisy pod względem językowym, powodujące jego nieczytelność. Nieprecyzyjność zapisów wniosku pod względem językowym było przyczyną m.in. pierwotnej negatywnej oceny pod względem formalnym złożonego wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 458-476, 501-610)

Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wyjaśnił m.in., że w wyniku uwag WST w trakcie oceny formalnej, Partner wiodący uzupełnił część brakujących tłumaczeń we wskazanych przez oceniającego punktach. W oparciu o dokonane korekty projekt został skierowany do dalszej oceny warunkowo, tzn. na etapie ponownej oceny formalnej uznano, że niska jakość tłumaczenia nie jest wystarczającą przesłanką do odrzucenia projektu z przyczyn formalnych (co do zasady po uzupełnieniu tłumaczenia wniosek został wypełniony w obu wersjach językowych i jest czytelny). Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie Partner wiodący został poproszony o korektę uchybień formalnych wskazanych w karcie oceny, w tym jakości tłumaczeń. Dodatkowo projekt, jak każdy inny, był oceniany w trakcie oceny technicznej przez co najmniej jednego eksperta z Polski i Słowacji, co umożliwiało wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości dotyczących interpretacji jego zapisów w trakcie panelu ekspertów.

(dowód: akta kontroli str. 477-487)

Zdaniem NIK, nawet jeżeli nieprecyzyjne pod względem językowym zapisy we wniosku nie stanowiły przesłanki do jego odrzucenia, to WST powinien wyegzekwować dokonanie odpowiednich poprawek w treści wniosku, celem wyeliminowania niejasności w jego interpretacji. Tymczasem nieprecyzyjne zapisy pod względem językowym pozostały nadal w wersji wniosku z 25 listopada 2014 r., stanowiącej załącznik do aneksu do umowy o dofinansowanie z dnia 12 grudnia 2014 r.¹⁸

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa
opisowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wybór projektów do dofinansowania w ramach POWT przebiegał na podstawie wytycznych zawartych w dokumentach programowych. Jednakże przyjęte przez KM jednolite kryteria oceny wniosków dla bardzo zróżnicowanych tematycznie obszarów, zdefiniowane w dużym stopniu ogólności nie sprzyjały wyborowi projektów, które miałyby bezpośredni wpływ na rozwój turystyki. Tak przyjęty sposób kwalifikowania wniosków do dofinansowania wpływał m.in. na wybór projektów, które – mimo przewidzianego w POWT rezultatu w postaci wzrostu potencjału turystycznego w regionie przygranicznym – w nieznacznym stopniu wpłynęły na zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu. W konsekwencji część dofinansowanych projektów była jedynie punktowymi (pojedynczymi) przedsięwzięciami, realizowanymi po obu stronach granicy, służącymi głównie lokalnej społeczności.

W ramach Programu zrealizowano 33 projekty dotyczące turystyki, głównie w ramach osi 2, tematu 1, które obejmowały przede wszystkim rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i miejskiej oraz budowę nowych atrakcji

¹⁸ M.in. w punkcie 3.5 Cele projektu i 3.10 Wskaźniki projektu.

turystycznych, a także realizację przedsięwzięć związanych z obsługą i organizacją ruchu turystycznego. Jednak zdaniem NIK, niektóre z tych projektów – dotyczące infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i miejskiej – co najwyżej w ograniczonym zakresie wpływały na rozwój turystyki, służąc głównie społeczności lokalnej.

W wyniku realizacji Programu, zgodnie z raportem końcowym, nie osiągnięto zakładanych wartości docelowych wskaźników związanych z turystyką, tj. *liczba odnowionych obiektów historycznych* (55% wykonania); *liczba produktów turystycznych* (28% wykonania); *liczba wspólnych projektów* (36% wykonania); *liczba partnerów* (49% wykonania); *liczba umów partnerskich realizowanych po zakończeniu projektu* (92% wykonania).

Wprawdzie WST jako główną przyczynę wskazał: ograniczone możliwości finansowe oraz, mniejszą niż zakładano, liczbę zrealizowanych projektów, ale zdaniem NIK było to związane również z ich przeszacowaniem, na etapie opracowywania założeń POWT.

2. Współpraca i komunikacja w dziedzinie turystyki, w związku z jej wsparciem środkami UE

Opis stanu
faktycznego

2.1. WST, analizując raporty z postępu projektu, opierał się na informacjach zawartych w zweryfikowanych i zatwierdzonych przez kontrolera pierwszego stopnia częściowych raportach dla poszczególnych partnerów. Zgodnie z podziałem zadań, kontrolerzy pierwszego stopnia w pierwszej kolejności odpowiadali za weryfikację dokumentów źródłowych, będących m.in. podstawą do określenia wiarygodności wartości osiągniętego przez partnerów projektowych wskaźnika. Ponadto, po zakończeniu projektu i po złożeniu do WST raportu końcowego, pracownicy WST przeprowadzali wizyty monitoringowe. Podczas tych wizyt potwierdzano m.in. poprawność wyliczeń ostatecznych wartości wskaźników projektów, w oparciu o źródła pomiarów określone we wniosku o dofinansowanie. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy wartościami podanymi w raporcie końcowym, a wartością wynikającą z dokumentów źródłowych, proszono Partnera wiodącego, a w razie dalszych wątpliwości kontrolerów pierwszego stopnia, o wyjaśnienia lub też podjęcie dodatkowych czynności kontrolnych, gdyż zgodnie z podziałem zadań, WST takich uprawnień nie posiadał.

(dowód: akta kontroli str. 27-117, 175-178)

2.2. WST promował wśród potencjalnych beneficjentów możliwość wykorzystania środków z funduszy UE przy realizacji projektów służących rozwojowi turystyki. Działalność ta polegała m.in. na: spotkaniach i konsultacjach telefonicznych z beneficjentami, podczas których przedstawiono im podstawowe informacje na temat POWT oraz główne zasady ubiegania się o dofinansowanie w perspektywie finansowej 2007-2013; zamieszczaniu informacji o Programie na stronach internetowych instytucji zaangażowanych w jego wdrażanie; organizowaniu konferencji i szkoleń; wydaniu dwujęzycznego pakietu informacyjnego dla potencjalnych wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie; publikowaniu artykułów.

(dowód: akta kontroli str. 787-826)

2.3. Po upływie okresu trwałości, WST nie podejmował działań bezpośrednio zachęcających beneficjentów do utrzymywania efektów projektów oraz monitorujących w tym zakresie. Porozumienie MRR z CPE nie przewidywało zadań WST w tym zakresie.

Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wskazał m.in. na działania podejmowane w trakcie okresu trwałości: określony w umowie o dofinansowanie obowiązek utrzymania trwałości oraz działania zachęcające w trakcie wizyt monitorujących,

przeprowadzanych po zakończeniu realizacji projektów, jak również na działania promocyjne, kontynuowane także w ramach perspektywy 2014-2020.

(dowód: akta kontroli str. 27- 117, 787-826, 949-950)

2.4. W zakresie współpracy z wyspecjalizowanymi organizacjami turystycznymi (w tym słowackimi), województwami i gminami, na terenie których realizowano POWT i podejmowania wspólnych działań w celu kompleksowego rozwoju rynku turystycznego, Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wyjaśnił, że zgodnie z zapisami dokumentów programowych głównym zadaniem WST było wspomaganie IZ i KM w realizacji ich obowiązków. Szczegółowy zakres zadań został wyszczególniony w dokumencie programowym. Działania w zakresie współpracy z innymi podmiotami z obszaru wsparcia POWT, w celu kompleksowego rozwoju rynku turystycznego nie należały do zadań WST. Natomiast wyspecjalizowane organizacje turystyczne, które spełniały warunki kwalifikowalności beneficjentów POWT, mogły być partnerami realizowanych w ramach Programu projektów i w takich przypadkach WST współpracę nawiązywał, ale w celach wsparcia i pomocy, jak dla każdego innego wnioskodawcy lub beneficjenta Programu.

(dowód: akta kontroli str. 175-178)

2.5. Opracowany dla POWT *Plan Komunikacji* z dnia 16 kwietnia 2008 r. zawierał podstawowe działania związane z promocją, grupy docelowe, narzędzia (kanały informacji) oraz spodziewane efekty. Plan Komunikacji określał, że do potencjalnych beneficjentów winny zostać skierowane działania promocyjne m.in. w formie: imprez inauguracyjnych, zamieszczania informacji na stronie internetowej, szkoleń, ulotek, biuletynu, ogłoszeń w prasie. Do opinii publicznej oraz mediów miały być skierowane działania promocyjne w formie: informacji w mediach i na stronach internetowych, imprez inauguracyjnych, kampanii informacyjnych. Działania promocyjne miały dotyczyć także instytucji zaangażowanych we wdrażanie POWT i polegać na prowadzeniu bazy danych projektów (systemu informacji) oraz spotkaniach celem przedstawiania informacji o dobrych praktykach, przekazywaniu członkom KM szczegółowych informacji o konkretnych wynikach projektów, informowaniu o rzeczywistych barierach utrudniających efektywne wdrożenie projektów.

W ww. Planie stwierdzono m.in., że *komunikacja i informacja stanowią zasadniczy element strategii wdrażania Programu. Strategia komunikacji opiera się na bliskiej współpracy z potencjalnymi beneficjentami, opinią publiczną oraz wszystkimi instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Programu. Priorytety strategii komunikacji będą się zmieniały w zależności od etapu wdrażania Programu.*

Strategia Komunikacji Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 na lata 2012-2015, stanowiąca uszczegółowienie ww. planu, została uchwalona przez KM w dniu 10 lutego 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 611-637)

Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wyjaśnił, że *podstawą prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych był Plan Komunikacji (Strategia Komunikacji) zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 16 kwietnia 2008 r. Zgodnie z rozrządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, sekcja Informacja i komunikacja, IZ sporządza strategię komunikacji i przedkłada ją Komisji. Sekcja ta zawiera również informację dotyczącą zakresu informacji jaki strategia musi zawierać. Dokument pn. „Plan Komunikacji” został zatwierdzony przez KE 16 kwietnia 2008 r. Rozbieżności w nazewnictwie Plan a Strategia*

wynikają z tłumaczeń rozporządzeń z języka angielskiego na język polski. W wersji angielskiej rozporządzenia, jest mowa o „Communication plan”, to samo sformułowanie jest użyte w wersji angielskiej Programu. W wersji polskiej Programu jest mowa o Planie Komunikacji. W polskiej wersji rozporządzenia używa się już wyłącznie sformułowania „Strategia Komunikacji”. Wszystkie działania informacyjno-promocyjne prowadzone były w oparciu o Plan Komunikacji i wynikające z niego roczne plany działań informacyjno - promocyjnych. Każdego roku KM zatwierdzał przedmiotowe plany a następnie otrzymywał sprawozdanie z ich wykonania. Po przeprowadzeniu ewaluacji działań informacyjno-promocyjnych za okres 2007-2010 została przygotowana Strategia komunikacji na lata 2012-2015. Strategia ta uwzględnia zmiany ukierunkowania działań informacyjnych i promocyjnych oraz innego sposobu realizacji Strategii Komunikacji z uwagi na rozdysponowanie prawie 90% dostępnych na cały okres programowania środków.

(dowód: akta kontroli str. 947-948)

W Strategii Komunikacji wskazano następujące formy działania w zakresie informacji i promocji:

- strona internetowa POWT i strona Facebook,
- wydawanie i dystrybucja „Pocztówek z Pogranicza”,
- wydawanie zbiorczej publikacji opisującej rezultaty projektów i przedstawiającej je wizualnie,
- konkurs wśród młodzieży na „wizję pogranicza polsko – słowackiego” w formie rysunku, kolażu fotografii, filmików video; przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii medialnej „Szlakiem Pogranicza” prezentującej flagowe projekty Programu; organizacja gier miejskich w 5 miastach pogranicza; wakacyjna akcja „Paszport Pogranicza”, angażująca szeroką opinię publiczną, połączona z ogólnokrajową (Polska i Słowacja) kampanią informacyjną; publikacje w prasie regionalnej, branżowej, europejskiej pokazujące rezultaty realizowanych projektów; organizacja konferencji podsumowującej Program z udziałem beneficjentów oraz przedstawicieli instytucji zaangażowanych w jego wdrażanie.

(dowód: akta kontroli str. 631-637)

W ramach realizacji obowiązków związanych z informacją i promocją POWT, WST opracowywał roczne *Plany Działań Informacyjno-Promocyjnych WST* oraz informacje na temat ich wykonania. Dokumenty te obejmowały informacje w zakresie: terminu, nazwy działania, grupy docelowej, kanału komunikacji, rezultatu, wskaźników i stopnia ich realizacji.

Efekty zrealizowanych w ramach POWT projektów były promowane przez WST podczas m.in.: konferencji oraz wizyt u beneficjentów, poprzez publikacje medialne i materiały promocyjne, stworzenie elektronicznej mapy projektów, wystawy, gry i konkursy terenowe, uruchomienie profilu na Facebooku.

(dowód: akta kontroli str. 631-826)

Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wyjaśnił, że WST w ramach realizowanych działań informacyjno-promocyjnych odpowiadał za promocję efektów i rezultatów całego Programu. W ramach tych działań za każdym razem wykorzystywane były projekty z każdej osi tematycznej Programu. Przygotowując działania promocyjne skierowane do potencjalnych wnioskodawców i opinii publicznej, materiały informacyjno-promocyjne, publikacje, konkursy, uwzględniano projekty ze wszystkich osi i tematów, w tym z obszaru turystyki. Na stronie internetowej programu przygotowano skrócone opisy rezultatów wszystkich realizowanych projektów; interaktywną mapę pozwalającą wyszukiwać projekty i ich lokalizację wg zdefiniowanych parametrów; bibliotekę on-line, gdzie dostępne są m.in. poradniki i publikacje dotyczące produktów turystycznych. Wszystkie działania promocyjne prowadzone przez WST obejmowały cały obszar pogranicza, zarówno stronę polską, jak i słowacką. Również strona internetowa programu była dwujęzyczna.

Wydarzenia promujące efekty programu organizowane były głównie na obszarze wsparcia POWT.

(dowód: akta kontroli str. 175-178)

2.6. Pan Grzegorz Gołda, kierownik WST wyjaśnił, że WST nie prowadzi badań dotyczących wzrostu ruchu turystycznego, ani też nie monitoruje nowych miejsc pracy w branży turystycznej. Efektywność wydatkowania środków oraz jego rezultaty były przedmiotem przeprowadzanej na zlecenie Ministerstwa Rozwoju ewaluacji rezultatów POWT.

(dowód: akta kontroli str. 175-178)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa
opisowa

WST w różnorodny sposób promował wśród potencjalnych beneficjentów możliwość wykorzystania środków z funduszy UE oraz efekty zrealizowanych projektów w ramach POWT, realizując w tym zakresie obowiązki wynikające z *Planu Komunikacji i Strategii Komunikacji*.

WST nie podjął szerszej współpracy z wyspecjalizowanymi organizacjami turystycznymi (w tym słowackimi) w celu kompleksowego rozwoju rynku turystycznego. Wprawdzie obowiązek taki nie wynikał wprost z dokumentów programowych POWT, to jednak mając na względzie zadania WST związane z informacją i promocją, a także posiadaną przez niego wiedzę dotyczącą turystyki, zasadnym byłoby podjęcie takiej współpracy. Zdaniem NIK, istotnymi korzyściami z takiej współpracy mogłyby być: zwiększenie zainteresowania ofertą powstałą w ramach POWT i większa rozpoznawalność oferowanego produktu lub usługi turystycznej. Podobnie, na zwiększenie wykorzystania zrealizowanych inwestycji na potrzeby ruchu turystycznego, mogłaby wpłynąć – zdaniem NIK – ich promocja na większym terenie, niż jedynie obszar wsparcia POWT.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że – wprawdzie z obowiązujących przepisów nie wynikają obowiązki WST wobec projektów, których okres trwałości upłynął – to zasadnym byłoby wykazanie inicjatywy w celu utrzymania oraz wykorzystania ich efektów, także po upływie okresu trwałości. Wskazuje na to potrzeba gospodarnego wykorzystania znacznych środków zaangażowanych w ramach POWT.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁹, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Trzebownik, dnia 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor

Kontroler

Wiesław Motyka

Małgorzata Milanowska
Główny specjalista kontroli państwowej

Kontroler

Andrzej Trojanowski
Główny specjalista kontroli państwowej